

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΟΥΑΤΖΗΣ, ΣΤΙΓΜΕΣ

«**Ταυτίζουν τη γαλήνη με την αδράνεια**, οι αδαείς», είπε η σύντροφός του. Και ο κύριος Ευχέτης συγκατένευσε: Προφανώς δεν έμαθαν πόσο κόπο και δρόμο απαιτεί η κατάκτηση της γαλήνης, της ψυχραιμής ματιάς, της εν τω βάθει ηρεμίας, πόση δουλειά με τον εαυτό και διάλυση των στερεοτύπων που φυλακίζουν τη σκέψη, αλλά βολεύουν τους εφησυχασμένους. Έτσι κι οι «λογοτέχνες του ανώδυνου λόγου», όπως είπε κι ένας σκεπτόμενος κριτικός λογοτεχνίας, οι οποίοι υπάρχουν μέσα στη μεγαλειώδη ανυπαρξία τους...

Θέλει γενναιότητα η δημιουργία. Συνταράσσει. Θέλει αγάπη και τόλμη η μοιρασιά. Θέλει αγιοσύνη πέρα από θρησκείες. Θέλει να σε βρίσκει έτοιμο η Ποίηση, όταν έρχεται πάντα απρόσκλητη, και σε καλεί να καταγράψεις τη ματιά στον εαυτό, τον διπλανό, τον κόσμο, με τον δικό σου τρόπο. Θέλει μουσικότητα, σκέψη αιχμηρή, πόνο, κάματο. Θέλει βουτιά σε σκληρές αλήθειες και σένα έτοιμο να αποδεχθείς την όποια αναίρεσή τους. Θέλει γνώση της γλώσσας, απλότητα, μακριά από δύσμορφους γρίφους, τάχα ποιητικούς.

Κι όμως, αξίζει τον κόπο η κατάκτηση της ψυχραιμίας αναλογίστηκε ο κ. Ευχέτης, αναλογιζόμενος την πρόσφατη περιπέτεια της υγείας του, τη μιζέρια, τις ελλείψεις του συστήματος Υγείας που γνώρισε σε δημόσιο νοσοκομείο. Ήταν ένα ακόμα μάθημα η πιθανότητα έλευσης του τέλους, για να διαπιστώσει ότι ο φόβος κάθε τέλους παλεύεται με τη σκέψη. Με της συνειδητή επανάληψη της αφοβίας μπρος στον θάνατο, αυτή –ως φαίνεται– περνάει στο ασυνείδητο και όσο και να σε ξαφνιάσει ένα απρόοπτο γεγονός υγείας, ο φόβος εξαλείφεται.

Ξάφνιασε ακόμα μια φορά τον κ. Ευχέτη η απόλυτη ηρεμία του σε κάθε ενδεχόμενο τέλος καταστάσεων, πραγμάτων, ζωής. Διότι όλα κάνουν τον κύκλο τους, αρχίζουν, υπάρχουν, τελειώνουν. Η αποδοχή της πραγματικότητας δεν είναι ηττοπάθεια, σκέφτηκε, κι έπιασε πάλι το μολύβι ήρεμος με τη βεβαιότητα ότι δεν θα μείνει λευκή ακόμα μια σελίδα.

~.~

Πόλεμος; Παρότι πάσχιζε να βλέπει θετικά τα πράγματα ο κ. Ευχέτης, δεν μπόρεσε να παραβλέψει τη σκληρότητα των φερομένων ηγετών και συνακόλουθα των μέσων ενημέρωσης, στην ρωσοουκρανική κρίση. Τους άκουγε να μιλούν για το ενδεχόμενο πολέμου. Οι επιπτώσεις ενός πολέμου δεν είναι γι' αυτούς οι πιθανές χιλιάδες νεκρών, τα αντιστοίχα δράματα οικογενειών, οι απώλειες σε ανθρώπινες ψυχές, οι ορφάνιες, οι ξεκληρισμένες οικογένειες, ο πόνος, το αίμα, τα δάκρυα. Πρωταρχικές επιπτώσεις γι' αυτούς είναι οι αγορές, οι ελλείψεις στην ενέργεια, οι πρώτες ύλες για την παραγωγή ηλεκτρισμού, η τρώση της πλαστικής ευδαιμονίας του σύγχρονου ανθρώπου.

Πήγε να χαρακτηρίσει «κτηνώδη» τη στάση των ηγετίσκων που ανταλλάσσουν απειλές, που επιδεικνύουν μια φτηνή μαγκιά ξεσηκώνοντας άσχετους οπαδούς, αλλά αυτοστιγμεί μετάνιωσε. Διότι τα κτήνη, τα ζώα, δεν σχεδιάζουν τη μαζική εξόντωση των ομοειδών τους, κανένα ζώο –πλην των δίποδων– δεν έχει κατασκευάσει τέλειες μηχανές θανάτου προς εξολόθρευση ανθρώπων.

Πόλεμος, για να καταλάβουν εδάφη, περιουσίες και ανθρώπους, για να κατέχουν, να ιδιοποιηθούν. Πόσο υποτιμούν τη νοημοσύνη μας, πόσο ακόμα, αναλογίστηκε πικρά. Υποτίμησε με τίμημα ανθρώπινες ζωές. Την ώρα που αυτός σκεφτόταν την οικοδόμηση ενός νέου ανθρωπισμού, εκείνοι εξακολουθούσαν να μιλούν για αγορές και χρηματιστήρια. Κι η ανθρώπινη ζωή, βρε άθλιοι; Η ζωή που χωράει στις αγορές σας;

Πάσχιζε να αποφύγει την κριτική ο κ. Ευχέτης, αλλά δεν τα κατάφερε. Τον προκαλούσαν τα γεγονότα. Ξανασκέφτηκε την προσπάθεια που έκανε πάντα να συγκρίνει τον σημερινό εαυτό του με τον χθεσινό, να βλέπει τι βήματα αυτοβελτίωσης έχει κάνει. Δεν τον ενδιέφεραν οι συγκρίσεις με τους άλλους, δεν είχε είδωλα, δεν θαύμαζε, μόνον εκτιμούσε. Πάλι να σταματήσει τους εύκολους χαρακτηρισμούς για τους άλλους και να μπαίνει στη χώρα της συμπίνοιας, όπου η κατανόηση είχε τον πρώτο ρόλο. Μέρος κι αυτό μιας αγιοσύνης πέρα από θρησκείες. Αλλά, δεν μπορούσε να μην σκεφτεί κριτικά απέναντι στον παραλογισμό που απλώνει τη σκιά του στον πλανήτη. Γι' αυτό, στην προσπάθεια να μείνει ρεαλιστής, χωρίς να ολισθαίνει στην ηττοπάθεια, τόνωνε συχνά την αισιοδοξία του.

Έλα όμως, που κι αυτή προσέκρουε στην πραγματικότητα και συχνά διαλύοταν σαν ατμός στον άνεμο...

~.~

Έκλεισε πάλι την τηλεόραση, ο κύριος Ευχέτης, απογοητευμένος, διότι ο θυμός είχε προ πολλού εξατμιστεί. Δέξεις αραδιασμένες άσπαρα, φράσεις κλισέ, στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Άλσοι υπηρέτες του κιτρινισμού της πληροφόρησης. Κιτρινισμός, αλλοίωση των πραγματικών συστατικών ενός γεγονότος, μερική απόκρυψή τους, διόγκωση άλλων που παραπλανούν.

Ο κ. Ευχέτης αισθανόταν τη βία της εισβολής της τηλεόρασης, μέσα στη φωλιά του, το σπίτι του. Ήξερε τις μελέτες που μιλούν για την φοβερή ισχύ του τηλεοπτικού μηνύματος, με το πέρασμά του σε βάθος στη συνείδηση και σε βάθος χρόνου. Η διττή επίδραση σε ακοή και όραση, ενδυναμώνει το εκπεμπόμενο μήνυμα, με την παράλληλη απομόνωση του τηλεθεατή από το περιβάλλον. Μελετημένες εμβριθώς οι επιπτώσεις αυτής της εισβολής...

Κλασική αρχή της προπαγάνδας, να ευαισθητοποιείς συναισθηματικά τον δέκτη του μηνύματος, να αμβλύνεις τη λογική και ακολούθως να εκπέμπεις το μήνυμα που θέλεις να καταγραφεί στον εγκέφαλό του. Αρνητικά επιδρά και η χρήση μουσικής στα δελτία ειδήσεων, συνήθως εκφοβιστική. Υπό καθεστώς φόβου εξουθενώνεται η λογική, εξανεμίζεται η κριτική σκέψη.

Κιτρινισμός και με την ιεράρχηση των ειδήσεων που λέει στον τηλεθεατή ότι οι διαρρήξεις σπιτιών, οι κλοπές αυτοκινήτων, η φυλάκιση δύο δημοφιλών ηθοποιών, είναι σημαντικότερες ειδήσεις π. χ. από την ακρίβεια, την ανεργία, την κατάσταση των νοσοκομείων κ.ά. Τα σημαντικά θέματα που άπτονται της ποιότητας ζωής του πολίτη εμφανίζονται στην ουρά του δελτίου.

Υποτιμούν τη νοημοσύνη των τηλεθεατών, δείχνοντας αποσπάσματα κοκορομαχιών των πολιτικών αρχηγών και όχι όσων σημαντικών -αν αξιωθούν- έχουν να πουν. Προβάλλουν επεισόδια από διαδηλώσεις, αλλά αποκρύπτουν τα αιτήματα των διαδηλωτών. Ευσταλάζουν απάθεια, η οποία αδρανοποιεί τον δέκτη-τηλεθεατή, υπονομεύει την αξιοπρέπεια του πολίτη, τον οποίο δεν θέλουν σκεπτόμενο, κριτή, ενεργό. Κι από την άλλη, συνήθως αντιδραση των τηλεθεατών σε δυσάρεστα γεγονότα, είναι «ευτυχώς, αυτά δεν συμβαίνουν σε μας, αλλού συμβαίνουν» κι έτσι ο εφησυχασμός μεγαλώνει. Αλλά, έτσι ξεχνούν τη λαϊκή ρήση «το σπίτι του γείτονα καίγεται, το δικό σου καπνίζει»...

~.~

Το δίποδο κτήνος, με όλα τα επιθετικά χαρακτηριστικά του, ξύπνησε, επικράτησε. Διψασμένο για κατάκτηση, κατοχή, επικράτηση, ιδιοποίηση, πλουτισμό, ορθώθηκε απειλητικό διασαλεύοντας εκ θεμελίων κάθε ανθρωπιστική αξία, σκέφτηκε με απέραντη πικρία ο κύριος Ευχέτης.

Βυθισμένος στη σιωπή, ένωσε ακόμα μια φορά ότι «δεν χωράνε πάλι οι λέξεις» κι αναλογίστηκε πόσο υποτιμούν ακόμα τη νοημοσύνη ολόκληρου πλανήτη. Διότι οι «φιλοι και εταίροι» γνώριζαν από καιρό και αδράνησαν, με γνώμονα το οικονομικό συμφέρον. Κατόπιν εορτής, σπεύδουν να συνεδριάσουν, πάντα κατόπιν εορτής, να επιβάλλουν δήθεν κυρώσεις, να μιλούν με κριτήρια αριθμούς, μόνον που αυτοί δεν περιλαμβάνουν ανθρώπινες ζωές, δράματα, ακρωτηριασμούς, μεταναστευείς τρόμου. Στο μεταξύ, η αιματοχυσία συνεχίζεται.

Γνώριζαν, και είχαν όλον το χρόνο να εξαλείψουν θανατηφόρες επεμβάσεις, αιματοχυσίες, διασπορά φτώχειας σε όλον τον πλανήτη. Η οργή του κ. Ευχέτη έγινε βαθειά θλίψη, στη συναίσθηση του πόσο μόνοι είναι ολόκληροι λαοί, έρμια στις βουλές των ισχυρότερων κερδοσκόπων που δεν τους φτάνουν τα κερδοφόρα παιχνίδια στις περιφέρειες (απόρρωτες) αγορές, αλλά καταφεύγουν σε φονικά όπλα για την επίτευξη της κυριαρχίας τους.

Ένωσε αηδία για τις κάθε λογής αναλύσεις των επαϊόντων, όταν τα πράγματα είναι τόσο απλά, στην ερμηνεία τους. Ο επιτιθέμενος θέλει να ελέγξει πλουτοπαραγωγικές πηγές και σκοτώνει ανενόχλητος. Οι δήθεν «απέναντι» ζυγίζουν ενδεχόμενες οικονομικές ζημιές ή οφέλη και αναλόγως (δεν) αντιδρούν. Οι δε λαοί θα πληρώσουν ως συνήθως την παράνοια των ηγητόρων, με απώλειες, θανάτους, συμφορές, με την ακρίβεια των αναγκαίων για επιβίωση αγαθών στα ύψη και την παρεπόμενη φτώχεια.

Τα πράγματα είναι τόσο απλά, μονολόγησε ο κ. Ευχέτης, κι ένωσε παντελώς ανόητος αφού πάσχιζε να μιλήσει, σε ώτα μη ακουόντων, για έναν νέο ανθρωπισμό.

Δεν χωράνε, ναι, δεν χωράνε πάλι οι λέξεις...

~.~

Πικρές σκέψεις, εν μέσω πολέμου, έκανε ο κ. Ευχέτης. Όταν σκοτώνεις είσαι δολοφόνος. Όταν έχεις όπλα που εντοπίζουν τον στόχο με απόλυτη ακρίβεια και χτυπάς νοσοκομεία, στέγες παιδιών, αμάχους, είσαι δίποδο κτήνος. Όταν στερείς από συνανθρώπους, νερό, τροφή, στέγη, θέρμανση, φάρμακα, είσαι κτηνώδης βασιανιστής. Όταν παλεύεις με προπαγάνδα να σκεπάσεις την αιματοχυσία, είσαι τιποτένιος. Και δεν σε σώζουν οι αναλύσεις των ευθετών πολιτικολογούντων.

Πικραμένος, αλλά κυρίως οργισμένος ο κ. Ευχέτης, δεν άφησε τον θυμό του να επηρεάσει τη μνήμη του, η οποία τον οδήγησε στην ηττοπάθεια της Κύπρου με τους δεκάδες αγνοούμενους, στον σφαγιώδη διαμελισμό της Γιουγκοσλαβίας, στους νεκρούς του Ιράκ, της Συρίας, της Λιβύης, του Κουρδιστάν, του Αφγανιστάν, της Υεμένης και τόνων άλλων θυμάτων των μεγάλων προστατών μας. Βεβαίως, οι όμιλοι Εταιρειών που τόνων άλλων θυμάτων και καταστρέφουν θα σπεύσουν και πάλι να ανοικοδομήσουν, με τα κέρδη να ρέουν στα σεντούκια τους, σαν το αίμα των σκοτωμένων... Όπως έγινε στο Ιράκ και αλλού.

Ένωσε πως υποτιμούν τη νοημοσύνη του, αλλά δεν θα πάψει να αναρωτιέται: Πού ήταν οι οργανωμένες υποδοχές προσφύγων από τους Ευρωπαίους «φίλους» μας, όταν μπορούσαν η Ελλάδα προσφυγιά και πτώματα στις θάλασσές μας; Πού ήταν οι μεγάλοι σύμμαχοι του ΝΑΤΟ, όταν οι Τούρκοι αιματοκυλούσαν την Κύπρο; Η ευαισθησία των πολιτισμένων λαών της Ευρώπης και του κόσμου, έναντι των συνανθρώπων μας που σφαγιάζονται είναι επιλεκτική; Υπάρχουν καλοί και κακοί πρόσφυγες, κύριοι της Ευρώπης; Καλοί και κακοί πόλεμοι;

Αλλά, έτσι έμαθαν να ζουν τα δίποδα, σκέφτηκε αγανακτισμένος, από γεννησιμιού με την απειλή και τον φόβο. Με πλημμυρίδα επιδερμικού συναισθήματος, ανάχωμα στην κριτική σκέψη, πράγμα που γνωρίζει καλά η προπαγάνδα των ηγετίσκων του κόσμου.

Πόσο κοστίζει η ανθρώπινη ζωή; Πόσο;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΟΥΑΤΖΗΣ